

Benelux Parlement markeert 40 jaar Schengen in Luxemburg

Op 13 en 14 juni 2025 kwam het Benelux Parlement bijeen in Luxemburg in het kader van veertig jaar Schengen. Ongeveer dertig parlementsleden uit de Benelux-landen waren aanwezig inclusief leden van de Baltische Assemblée, de Noordse Raad en het parlement van Noordrijn-Westfalen. Tien Kamerleden uit Nederland namen deel. Dit waren de Eerste Kamerleden [Artie Ramsodit](#) (GroenLinks-PvdA), [Roel van Gurp](#) (GroenLinks-PvdA), [Elly van Wijk](#) (BBB), [Pim van Ballekom](#) (VVD), [Fatimazhra Belhirsch](#) (D66), [Alexander van Hattem](#) (PVV), [Ton van Kesteren](#) (PVV), [Rik Janssen](#) (SP), [Hendrik-Jan Talsma](#) (delegatieleider, ChristenUnie) en [Auke van der Goot](#) (OPNL). De plenaire zitting stond in het teken van 40 jaar Verdrag van Schengen met bijdragen van bewindspersonen en experts uit Nederland, België en Luxemburg. Ook werd unaniem het voorstel aan van een aanvullende aanbeveling inzake defensiesamenwerking in de Benelux aangenomen. Op zaterdagochtend bezochten de leden van het Benelux Parlement het Luxemburgse grensdorp Schengen voor een bijzondere ceremonie vanwege de veertigste verjaardag van Schengen, in aanwezigheid van Groothertog Henri van Luxemburg en zijn vrouw. De Luxemburgse minister van Buitenlandse Zaken en voormalig lid van het Benelux Parlement, Xavier Bettel, de burgemeester van de gemeente Schengen, Michel Gloden en vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het Europees Parlement en uit diverse EU en niet-EU landen spraken de aanwezigen toe.

40 jaar Schengen

Het themadebat was geheel gewijd aan de 40ste verjaardag van de Schengenakkoorden. Ter introductie op het thema sprak rapporteur Talsma over de akkoorden bedoeld om volkeren tot elkaar te brengen. “Schengen is een gebied waar mensen vrij kunnen rondreizen en het vormt de ruggengraat van de interne markt. Het is een symbool geworden van Europese integratie en burgers delen dit positieve gevoel over Schengen,” aldus Talsma. Hij erkende dat het Schengengebied niet zonder uitdagingen is gezien de terugkeer van de interne grenscontroles en het sluiten van binnengrenzen. “Om de geest van Schengen hoog te houden, is het belangrijk om in te zetten op controle van de buitengrenzen,” zei hij. Bijzondere gast was Robert Goebbels, voormalig Luxemburgs staatssecretaris en aanwezig bij de ondertekening van het verdrag in 1985. Hij sprak over de wijze waarop de akkoorden tot stand waren gekomen met bijzondere aandacht voor de rol van de Benelux. Goebbels benadrukte het belang van het beschermen van het Schengen-acquis voor de vrijheid van de Europese burgers. Hierna sprak de Luxemburgs minister van Economie, KMO's, Energie en Toerisme, Lex Delles. De minister onderstreepte hoe belangrijk Schengen is voor de interne markt, wat vooral tijdens de COVID-pandemie is gebleken toen de grenzen werden gesloten. “Zowel de interne markt, als de families en de burgers kwamen er zwakker uit,” zei hij. De vertegenwoordiger van het Belgische ministerie voor Binnenlandse Zaken pleitte voor versterking en bescherming van het Schengen-acquis en een efficiëntere samenwerking op administratief vlak binnen de Schengenzone. De andere sprekers schetsten een beeld van Schengen als een essentieel instrument binnen de EU. Echter merkten ze ook allen op dat Schengen in gevaar is en beschermd moet worden. De opnieuw ingevoerde grenscontroles door diverse landen gaat volledig in tegen de regels en de geest van de Schengenakkoorden. Zij wezen er ook op dat het Benelux Parlement een rol kan spelen in de versterking van Schengen. De bevordering van de interne markt en controle aan de buitengrenzen moeten daarin centraal staan. Het politieverdrag is een belangrijk instrument voor Schengen want verdere digitalisering en grensoverschrijdende politie- en gerechtelijke samenwerking kunnen het Schengenproces ten goede komen.

Voorts kregen de leden het woord. Van Kesteren merkte op dat er steeds meer kritiek komt op het functioneren van de buitengrenzen van Schengen en vroeg welke maatregelen kunnen worden genomen om de beveiliging van de buitengrenzen te versterken. Volgens Goebbels is de Europese Commissie op de goede weg door in te zetten op versterking van Frontex en is het belangrijk in te

zetten op onderhandelingen en overeenkomsten met landen om illegale immigratie ook bij de bron te stoppen. Talsma vroeg naar mogelijke oorzaken waarom nog niet de volledige wetgeving is geïmplementeerd. Volgens Kolocinskis, adjunct-hoofd Schengenbeleid bij de Europese Commissie, komt het deels door de beperkte bereidheid van sommige lidstaten en een tekort aan zowel financiële als personele middelen. Ook vergt de uitvoering van sommige maatregelen de nodige tijd. Ramsodit informeerde naar de inschatting van de effecten van het wetgevingsbeleid en de mogelijke gevolgen daarvan. Kolocinskis gaf aan dat de Europese Commissie momenteel bezig is met deze beoordeling, waarbij zowel de korte als de lange termijn in ogenschouw worden genomen. Van der Goot deed navraag naar de effecten van het Benelux-politieverdrag. Kolocinskis antwoordde dat hij het verdrag beschouwt als een goed voorbeeld van de voortrekkersrol van de Benelux binnen de EU, door innovatieve samenwerking en het gebruik van nieuwe instrumenten."

Aanbeveling aanvullende Defensiesamenwerking

Op vrijdag 13 juni nam de Assemblee unaniem het voorstel aan van een aanvullende aanbeveling inzake defensiesamenwerking in de Benelux. Hierin vraagt het Benelux Parlement aan drie regeringen in de Benelux om een nieuwe evaluatie van de eerdere aanbeveling over Defensiesamenwerking in het licht van recente ontwikkelingen, zoals het Witboek van de Europese Commissie en de gezamenlijke verklaring van de regeringsleiders van de drie landen over versterkte samenwerking op defensiegebied. Het doel is om van de Benelux een speerpunt van de Europese defensie te blijven maken en om de Europese strategische autonomie en de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis (EDTIB) te versterken. De ministers van Defensie van de drie landen worden verzocht een gezamenlijk actieplan op te stellen en te onderzoeken in hoeverre de voorstellen van aanbeveling daarin kunnen worden verwerkt. Van Ballekom wees erop dat 150 miljard euro aan Europese middelen niet is gebruikt en dat Nederland geen beroep zal doen op uitzonderingen van de Europese Commissie om niet aan de voorwaarden van het Stabiliteits- en Groeipact te voldoen. Hij benadrukt dat alle lidstaten zich aan de voorwaarden moeten houden om schuldhoudbaarheid te waarborgen en problemen te voorkomen.

Tot slot

Verder gaf Janssen een korte toelichting op de verklaring over de aanstaande omzetting van EU-richtlijn 2024/1260 betreffende de ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen. In deze verklaring wordt een beroep gedaan op de drie Benelux-landen om in goed overleg met elkaar te komen tot een zo geharmoniseerd mogelijke omzetting zodat in nationale wetgeving en uitvoering onnodige verschillen worden voorkomen. Frans Weekers, secretaris-generaal van de Benelux Unie feliciteerde de collega's met de Schengen-overeenkomst, die in 1960 door de Benelux werd geïnitieerd en in 1985 ondertekend. Ook bood hij de antwoorden aan van het Comité van Ministers op aanbevelingen over desinformatie en deelname van personen met een handicap aan het maatschappelijke leven en het jaarverslag over 2024.

Het themadebat is [hier](#) terug te kijken via de website van het Luxemburgs Parlement. [Hier](#) is een impressie te zien van de ceremonie in Schengen.